

**LAA ILAAHA ILLA LLAHU
KITU GANI**

**NI WAJIBU KWAKO UKIFANYE
ILI UNUFAISHWE NA NENO LA TAWHIYD?**

Je unajua kwamba neno la tawhiyd lina mashariti?

Iwapo wengi wetu tungeulizwa, “Umekuwaje Muislamu?” au “Uliingiaje katika dini ya Kiislamu?” Jibu letu litakuwa, “Tulisema, ‘Hapana mungu ila Allah, na Muhammad ni Mtume wa Allah,’ na hivyo tu ndio tukawa Waislamu.”

Lakini kama swali la pili lingelizwa, “Ulisema kauli hii ili kuingia katika Uislamu, lakini je, Allah Mtukufu ameikubali?” tunaweza kushangazwa na swali hili.

Hebu tufafanue hili kwa mfano:

Hakika sisi tunaswali kumpendzesha Allah. kusihi na kukubaliwa kwa swala na Allah hutegemea:

Kutimiza masharti yake na kuepuka yale yanayoibatilisha. Mwenye kutawadha, akaelekea Qibla, akakusudia kuswali, na akajiepusha na yale yanayobatilisha wakati wa utendakazi wake, basi swala yao ni sahihi.

Lakini je, inasihhi sala ya mtu asiyeshikamana na masharti na akawa anakula, anakunywa, au kuzungumza na watu wakati wa sala? Jibu ni hapana. Vile vile, kauli “Hakuna mungu ila Allah”; Ina masharti ambayo ni lazima yatimizwe ili kukubaliwa, na ina vibatilishi vinavyoibatilisha ikiwa vitafanywa. Kwa hivyo, mwenye kuitamka mara kwa mara bila ya kuzingatia masharti yake, kauli yake ni batili.

Taghut ni nini?

Sharti la kwanza la kauli ya Tawhid (tawhidi) ni kukufuru Taghut na kujiweka mbali nao. Mitume wote walitumwa kuwaita watu kwenye ukweli huu:

“Na kwa hakika kwa kila umma tuliutumia Mtume kwamba: ‘Muabuduni Mwenyezi Mungu, na muepukeni TWAGHUT’. Basi kati yao wapo alio waongoa Mwenyezi Mungu. Na kati yao wapo ambao ulio wathibitikia upotovu. Basi tembeeni katika ardhi, muangalie ulikuwaje mwisho wa wanao kanusha.” (An-Nahl, 16:36)

Na Allah Mtukufu alisema katika Aya nyingine, akieleza kwamba kushikamana na kulazimiana imara zaidi - yaani, na neno la tauhidi - kunaweza tu kufanywa kwa kuwakataa matwaghuut.

“Hapana kulazimisha katika Dini. Kwani Uwongofu umekwisha pambanuka na upotofu. Basi anaye mkataa Shet’ani na akamuamini Mwenyezi Mungu bila ya shaka amekamata kishikio madhubuti, kisicho vunjika. Na Mwenyezi Mungu ni Mwenye kusikia, Mwenye kujua.” (Al-Baqara, 2:256)

Kwa hiyo, mafungamano madhubuti katika Uislamu ni neno la tawhid (tawhid). Mtu atafaidika tu ikiwa masharti mawili yatatimizwa: Kuwapinga (taghut) na kumwamini Allah Mtukufu.

Neno “taghut” ni neno la Qur’ani linalojitokeza katika aya nane, na ni mojawapo ya dhana muhimu sana katika Uislamu. kuwapiga taghut ni wito wa ushirika wa Mitume wote. (Tazama: An-Nahl, 16:63)

Taghuut katika Qur'an:

- Vyanzo vya kimaarifa vya kuigiza au kidini, au kisiasa vinavyoweka viwango na hukumu nje ya vigezo vya Qur'ani, hivyo huwatoa watu kutoka kwenye nuru ya wahyi na kuwaingiza kwenye giza la ukafiri. (Al-Baqarah, 2:257)
- Maadili na mazoea ambayo yanafanywa kuwa miungu na kufuatwa, ambayo mtu anayaishi na kujitua dhabihu katika njia yake, na ambayo hujengewa juu yake al-walaa wal-balaa, lakini sharia yake haipati uhalali wake kutoka kwa Allah. (An-Nisa, 4:76)
- Watu binafsi au taasisi zinazoweka sheria kinyume na sheria ya Allah na kuwaita watu kwayo, pamoja na sheria wanazotunga. (An-Nisa, 4:60)
- Kila kitu kinachoabudiwa badala ya Allah, au kupendwa jinsi Allah anavyopendwa, au kuogopwa jinsi Allah anavyoogopwa, au kutiwa kwa upofu kama amri za Allah zinavyotiwa, iwe ni kiumbe hai au kitu kisicho na uhai. (Az-Zumar, 39:17)

Mwenye kumuamini Allah, na wala asikufuru miungu ya uwongo (Taghuut) basi atakuwa ameamini Taghut. na kuabudu miungu ya uwongo na masanamu, na kumkufuru Allah, Aliyetukuka. (Angalia: An-Nisa, 4:51; Al-Ma'idah, 5:60)

Muda wa kutafakari

Hebu tutafakari pamoja ndugu yangu:

Ni wangapi kati yetu wanaojua maana ya “miungu ya uwongo (taghut)”?

Ni wangapi kati yetu ambao wamewahi kusikia neno hili hapo awali?

Kwa nini masheikh, wahubiri wa televisheni, masheikh mashuhuri, au hata baadhi ya wanazuoni hawajatufafanulia dhana hii nzito? na kwa nini wanaendelea kupuuza?

Ingawa manabii wote walitumwa kuwaita watu wao kwenye ukweli huu, kwa nini wahubiri wa siku hizi wanatuficha ujumbe wa pamoja wa wajumbe wote?

Utwaghuti uliotajwa na Mitume wote katika wito wao ni kila,

Kinachoabudiwa badala ya Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka.

Hapa kuna mifano ya Taghut:

Mahekalu na makaburi ambapo watu huomba na kutafuta msaada kutoka kwa wakaaji wao. Watawala na mabunge yanayotunga sheria zisizompendeza Mungu. Itikadi zinazojaribu kuongoza maisha ya watu kulingana na mfumo kinyume na ufunuo wa Allah. Watu wa dini ambao huwahadaa watu kwa jina la Uislamu na kuwafichia ukweli. Wahubiri wanaowatoa watu kutoka kwenye nuru ya wahyi na kuwaingiza kwenye giza la ushirikina na dhambi. Katiba za uwongo ambazo watu huishi na kufa juu yake. Yote hii ni mifano ya taghut.

Labda unasikia haya yote kwa mara ya kwanza. Lakini umefika wakati wa kutulia na kutafakari, na kutafakari upya maisha yetu kwa kuzingatia Kitabu cha Allah na Sunna za Mtume Wake ﷺ.

Kwani ndani ya kaburi, au tunaposimama mbele ya Allah Mtukufu, atatuwajibisha tu kwa yale yaliyomo ndani ya Kitabu chake na ujumbe wa Mtume Wake ﷺ uliotufikia.

Basi tujihadhari na kumruhusu mtu yeyote kutuhadaa kwa jina la dini au kwa jina la Allah Mtukufu.

Sasa, na tuendeleo pamoja kuelewa kauli kuu “Hakuna mungu ila Allah,” na tuchunguze dhana za kimsingi zinazohusishwa nayo: uungu, ibada, na ushirikina, ili tuweze kuelewa kwa hakika maana na masharti yake.

Unajua kwanini uliumbwa? Umewahi kujiuliza:

Ni hekima gani iliyo nyuma ya Allah kuniumba mimi kutoka katika pasina chochote, na kuniruzuku, na kuufanya ulimwengu wote unyenyekee kwangu, na kunifanya kuwa bora zaidi katika viumbe?

Allah anasema: “Na sikuwaumba majini na watu ila waniabudu Mimi.”
(Adh-Dharyat 51:56)

Makusudio ya kuumbwa kwa mwanadamu ni Tawhiyd. Tawhiyd ni kumwabudu Allah peke yake na kuweka msimamo ibada ni ya kwake pekee. Kwa hiyo, Muumini haswali, hafungi, au kutoa dhabihu isipokuwa kwa Allah peke yake, na kupanga maisha yake yote kulingana na sheria ya Allah, akijitiisha tu kwa hukumu na sheria Zake. (Tazama: Al-Fatihah, 1:5)

Kwa sababu Tawhiyd ndiyo kusudi la msingi la kuwepo kwa muumini, lazima ibakie kuwa jambo kuu na jambo kuu katika maisha yake, lisilobadilika na lisiloweza kubadilika. (Ona: uk. 27)

Hivyo, hekima pekee ya Mungu kuumba wanadamu wote ni: ibada safi ya Allah peke yake. Ama wale ambao hawamuabudu Allah peke yake, au wanaomshirikisha katika ibada, wamesaliti lengo la kuwepo kwao na wamevunja ahadi waliyofunga na Mola wao Mlezi.

Je ibada ni nini?

Ili kuelewa kwa hakika kusudi la kuwepo kwetu, ni lazima kwanza tuelewe maana ya ibada. Ibada inafafanuliwa kama: maneno na matendo ambayo Allah anayapenda na anayopendezwa nayo, na ambayo yanaelekezwa kwa Yeye pekee, Aliyetukuka.

Swala ni ibada. Allah ameamuru kwa sababu anaipenda na anapendezwa nayo. Ikiwa mtu anasali kwa ajili ya Allah peke yake, ni tendo halali la ibada. Amma, ikiwa mtu atasema, “ninaswali Kwa ajili ya wazazi wangu, boss wangu, au serikali,” basi sala yao ni batili kwa sababu wameelekeza ibada yao kwa mtu mwingine asiyekuwa Allah.

Dua ni ibada pia amesema Allah mtukufu:

“Na Mola wenu Mlezi anasema: Niombeni nitakuitikieni. Kwa hakika wale ambao wanajivuna na kuniabudu Mimi wataingia Jahannamu wadhhalilike.” (Al-Mu'min (Ghafir) 40:60)

Mtume wa Allah ﷺ alisema baada ya kusoma Aya hii:

“Dua ni ibada.” (Imepokewa na Abu Daawud 1479 na At-Tirmidhiy 9692)

Kwa hiyo haijuzu kwa mtu kumuomba dua asiyekuwa Allah peke yake, wala kutafuta usaidizi na msaada kwa asiyekuwa Yeye, wala kumgeukia mwengine ili kuondoshewa dhiki, kwa sababu dua ni ibada, na ibada ni ya Allah peke yake.

Hukumu na uwekaji sharia pia ni ibada amesema Allah mtukufu:

“Hamuabudu badala yake ila majina tu mliyo yapanga nyinyi na baba zenu. Mwenyezi Mungu hakuyateremshia hayo uthibitisho wowote. Hapana hukumu ila ya Mwenyezi Mungu tu. Yeye ameamrisha msimuabudu yeyote isipo kuwa Yeye tu. Hiyo ndiyo Dini Iliyo Nyooka. Lakini watu wengi hawajui.” (Yusuf, 12:40)

Yeyote anayemgawia asiyekuwa Allah hukumu na sharia basi huyo atakuwa ameelekeza moja ya ibada kubwa kwa asiyekuwa Yeye. Hukumu na sheria ni haki ya kipekee ya Allah. Kuamini kwamba hukumu, na uwekaji sheria, na uamuzi wa kile kinachoruhusiwa na kilichokatazwa ni haki ya Allah pekee, na kuishi kwa mujibu wa imani hii, si jambo la khiyari au la anasa, bali ni mojawapo ya kanuni za msingi za imani ya Kiislamu, ambayo haiwezi kuwepo pasi na hiyo. Na Allah amehusisha suala la utawala na mambo mawili muhimu:

Kumtumikia Yeye Aliyetukuka.

Dini iliyonyooka.

Yeyote anayekubali kwamba utawala na mamlaka kamili ni ya Mwenyezi Mungu peke yake, na wala haitambui sheria yoyote nje ya Sharia yake, huyo ni mja wa Allah na miongoni mwa watu wa njia iliyonyooka. Amma, yeyote anayetoa mamlaka kamili kwa mtu yeyote, taasisi, itikadi, au mfumo wowote isipokuwa Allah, basi atakuwa ameabudu majina na mawazo ambayo kwayo Mungu hakuyateremshia mamlaka yoyote. Kwa hiyo, kanuni, sheria, na mamlaka kuu katika kupambanua kinachoruhusiwa na kilichokatazwa ni haki ya kipekee ya Allah. Ni lazima mtu aamini kwamba haki hii ni ya Mola wake tu na hapaswi kutoa haki ya kutunga sheria kwa mabunge, wafalme, au wadhalimu wanaopinga haki ya Allah.”

Je, unajua maana ya maneno “Tawhid” (tawhid) na “Shahada” (ushahidi wa imani)? Neno “Tawhid” ni:

La: Kukanusha.

Ilah: Maana yake mungu au muabudiwa.

Illa: Kuvua.

Allah: Maana yake ni Yeye peke yake hana mshirika.

Neno “Shahada”:

Ashhad: Maana yake nakiri na kutangaza.

An la ilaha: Maana yake hakuna mungu anayestahiki kuabudiwa.

Illa: isipokuwa.

Llah: Isipokuwa Mungu peke yake.

Umuhimu wa Kauli ya Tawhid (Upekee wa Mungu)

Tunaposema, “Hakuna mungu ila Allah,” tunaanza kwa kukataa uungu kutoka kwa kila kitu kingine, kutangaza kwamba hakuna mungu anayestahili kuabudiwa. Kisha tunathibitisha kwamba Mungu pekee ndiye Mungu wa pekee wa kweli. Hivyo basi, lengo kuu la kauli ya Tawhid ni Allah.

“Allah” maana yake nini?

Mwenyezi Mungu ni: Mwenye kustahiki kuabudiwa kwa hakika, Mwenye kustahiki ibada, Mwenye utiifu na kunyenyekewa. Kwa hiyo, tunaposema, “Hakuna mungu ila Allah,” tunatangaza na kujitoa: “Ee Allah, nitaweka swala yangu, na kufunga kwangu, sadaka zangu, dua zangu, na ibada zangu zote Kwako peke yako. Wewe ni Bwana wa ulimwengu na Bwana

wa enzi yote. sitaki kumtambua mtoa sheria yeyote isipokuwa Wewe. Haki ni wewe ndiyo Umeifanya kuwa ni kweli, na uwongo ni wewe ndio umeufanya kuwa ni batili. Faida na madhara viko mikononi Mwako peke yako, kwa hivyo nitatafuta manufaa kutoka Kwako tu, na nitakimbilia Kwako tu. Sitaruhusu kiumbe chochote kitawale maisha yangu.” Nitafanya urafiki na marafiki zako na kuwapinga adui zako, lengo langu la pekee ni kukuridhisha we. We, nitaishi kwa ajili yako pekee na nitakufa kwa ajili yako pekee.

Ushirikina ni nini?

Ushirikina ni kuabudu asiyekuwa Allah, au kumshirikisha Allah katika ibada.

Kwa hivyo, ibada yoyote—sala, saumu, dua, dhabihu, au kitu chochote kile—ikiwa imeelekezwa kwa asiyekuwa Allah, au kuelekezwa kwa Allah pamoja na kiumbe mwingine aliyeumbwa, ni ushirikina.

Aya za Quran Tukufu kuhusu ushirikina

Tumetangulia kutaja kwamba uwekaji wa hukumu na sharia ni miongoni mwa sifa za Allah, na kwamba kuiegemeza haki hii kwake ni ibada. Ama wale wanao mpa haki asiye kuwa Allah, Mola wetu Mlezi, Aliyetukuka, amesema juu yao:

“Au hao wana miungu ya kishirikina walio watungia dini asiyo itolea idhini Mwenyezi Mungu? Na lau lisinge kuwako neno la kupambanua basi wangeli katiwa hukumu baina yao. Na hakika wenye kudhulumu watapata adhabu chungu.” (Ash-Shura, 42:21)

Basi wale wanaotunga sheria asiyoiruhusu Allah, na wanafanya halali kuwa ni haramu na haramu kuwa halali, na wanaweka sheria zinazopingana na sheria ya Allah. Kwa hakika wao ni washirika katika uungu, na wale wanaowatii katika hili wamemshirikisha Allah, Kwani kutunga sheria na kuweka mipaka ya halali na haramu ni miongoni mwa sifa na haki za Allah Mtukufu. (Tazama: Yusuf, 12:40) Al-Kahf, 18:26

Na amesema Mwenyezi Mungu Mtukufu:

“Wamewafanya makuhani wao na wamonaki wao kuwa ni marabi badala ya Mwenyezi Mungu, na pia Masihi bin Maryamu. Na wala hawakuamrisha isipo kuwa wamuabudu Mungu Mmoja, hapana mungu ila Yeye. Subhanahu, Ametakasika na hayo wanayo mshirikisha nayo.” (At-Tawba, 9:31)

Tafsiri ya Mtume ﷺ ya aya hii:

Adi ibn Hatim – ambaye alikuwa Mkristo kabla ya Uislamu – amesimulia kwamba aliingia kwa Mtume wa Allah ﷺ na msalaba wa fedha shingoni mwake na akamsikia akiisoma Aya hii, basi akasema: “Ewe Mtume wa Allah, sisi hatuwaabudu.” Akasema Mtume ﷺ: “Je, hawaharamishi Aliyoruhusu Allah, na nyinyi mnaharamisha, na hawaruhusu aliyoharamisha Allah, nanyi mnaruhusu?” Akasema: “Ndivyo.” Amesema Mtume ﷺ: “Hiyo ndiyo ibada yao.” (Tafsir al-Tabari 14/210, na Ibn Abi Hatim katika Tafsir yake 2/1784)

Mukhtasari wa maana.

— Qurani na tafsiri ya Mtume ﷺ inabainisha kuwa mwenye mamlaka juu ya kuhalalisha na kuharamisha, halali na haramu, ni Allah peke yake. Hii ni moja ya maana ya kuwa kwake Mola, yaani, Mlinzi, Mpagaji, Mtoa Sheria.

— Yeyote anayetoa haki hii kwa yeyote asiyekuwa Allah, sawa awe mwanachuoni, mtu wa kidini, mbunge, mtawala au kiongozi wa

kabila, basi atakuwa amemfanya mtu huyo kuwa bwana badala ya Allah.

Dua ni ibada, na kuiielekeza kwa asiyekuwa Allah ni ushirikina.

Tumetangulia kutaja kuwa dua ni ibada, na sasa tuone Allah Mtukufu anasemaje kuhusu wale wanaoomba kwa asiyekuwa Yeye:

“Wa kuombwa kweli ni Yeye tu. Na hao wanao waomba badala yake hawawajibu chochote; bali ni kama mwenye kunyoosha viganja vyake kwenye maji ili yafike kinywani mwake, lakini hayafiki. Na maombi ya makafiri hayako ila katika upotovu.” (Ar-Ra’d, 13:14)

“Anauingiza usiku katika mchana, na anauingiza mchana katika usiku. Na amelifanya jua na mwezi kutumikia. Kila kimojapo kinakwenda kwa muda maalumu. Huyo ndiye Mwenyezi Mungu Mola wenu Mlezi. Ufalme ni wake. Na hao mnao waomba badala yake hawamiliki hata ugozi wa kokwa ya tende • Mkiwaomba hawasikii maombi yenu; na hata wakisikia hawakujibuni. Na Siku ya Kiyama watakataa ushirikina wenu. Na hapana atakaye kupa khabari vilivyo kama Yeye Mwenye khabari.”
(Fâtir, 35:13–14)

“Hakika Dini Safi ni ya Mwenyezi Mungu tu. Na wale wanao wafanya wengine kuwa ni walinzi wakisema: Sisi hatuwaabudu ila wapate kutujongeza tu kumkaribia Mwenyezi Mungu - Hakika Mwenyezi Mungu atahukumu baina yao katika wanayo khitalifiana. Hakika Mwenyezi Mungu hamwongoi aliye mwongo kafiri.” (Az-Zumar, 39:3)

Mizizi ya Shirki ipo katika Dua

Msingi wa shirki katika suala hili unategemea dhana potofu:

Kwamba Allah yuko “mbali” na hawezi kufikiwa moja kwa moja. Au kwamba mja ni “dhaifu na amejaa madhambi,” hivyo haifai kwake kumuomba Mola wake Mlezi bila ya mpatanishi (mkaa kati). Dhana hii potovu huwasukuma watu kutafuta “watakatifu” au “wapatanishi (wakaa kati)” ambao wanadai kuwa wanawaleta karibu na Allah. (Tazama: Al-Baqarah 2:186; Al-Ma'idah 5:35; Saba' 34:22-23; Az-Zumar 39:43; Al-An'am 6:14)

Hata hivyo, Allah Mtukufu amebainisha kwamba anayeomba asiyekuwa Yeye ameabudu asiyekuwa Yeye, na kwamba hii ni shirki na ukafiri, na kwamba wanaoifanya ni waongo.

Hatari ya Shirki

Kumbuka kwamba kuelekeza ibada kwa asiyekuwa Allah ni shirki, na shirki hiyo ni dhulma kubwa kabisa. Allah Mtukufu amesema kama ilivyosimuliwa na Luqman alipokuwa akimuusia mwanawe:

“Na Luqman alipo mwambia mwanawe kwa kumpa mawaidha: Ewe mwanangu! Usimshirikishe Mwenyezi Mungu. Kwani hakika ushirikina bila ya shaka ni dhulma iliyo kubwa.” (Luqman, 31:13)

Ushirikina unabatilisha matendo yote na unafanya mwenye nao apate khasara duniani na akhera pia.

Allah amesema:

“Na kwa yakini yamefunuliwa kwako na kwa walio kuwa kabla yako: Bila ya shaka ukimshirikisha Mwenyezi Mungu a'mali zako zitaanguka, na lazima utakuwa miongoni mwa wenye kukhasiri.” (Az-Zumar, 39:65)

Uzito wa ushirikina licha ya rehema nyingi za Allah.

Ijapokuwa msamaha wa Allah, rehema, na msamaha wake umezunguka kila kitu, wale wanaofanya ushirikina wamenyimwa rehema hii.

“Hakika Mwenyezi Mungu hasamehe kushirikishwa, na husamehe yaliyo duni ya hilo kwa amtakaye. Na anaye mshirikisha Mwenyezi Mungu basi hakika amezua dhambi kubwa.” (An-Nisâ, 4:48)

Dhambi pekee isiyosameheka ikiwa mtu atakufa juu yake bila ya kutubia ni kumshirikisha Allah (shirki). Lakini Dhambi nyingine zote ziko chini ya mapenzi ya Mungu; Akitaka husamehe, na akipenda huadhibu.

Maana na Aina za Shirki: Shirki ni:

Kuelekeza tendo la ibada kwa asiyekuwa Allah. Au kunasibisha kiumbe kimojawapo sifa miongoni mwa sifa za Allah. Na ina namna nyingi, zikiwemo: Shirki katika mapenzi (tazama: Al-Baqarah 2:165). Shirki katika utiifu (tazama: At-Tawbah 9:31). Shirki katika dua na ibada (tazama: Al-A'raf 7:37; Yunus 10:106). Shirki katika kutunga sheria na kuweka kanuni (tazama: Al-Kahf 18:26; Ash-Shura 42:21). Ushirikina wa kutukuza au kuabudu viumbe fulani kwa kisingizio cha kuunganisha jamii (tazama: Al-Ankabut 29:25).

Madhara ya Ushirikina

Kama tulivyoona katika dalili iliyotangulia: Mshirikina amemzulia Allah uwongo mkubwa na akafanya dhulma kubwa kabisa, basi amali zake zote zimeharibika, na ameharamishwa kuingia Peponi.

“Hakika wamekufuru walio sema: Mwenyezi Mungu ni Masihi mwana wa Maryamu! Na hali Masihi mwenyewe alisema: Enyi Wana wa Israili! Muabuduni Mwenyezi Mungu, Mola wangu Mlezi na Mola wenu Mlezi. Kwani anaye mshirikisha Mwenyezi Mungu, hakika Mwenyezi Mungu atamharimishia Pepo, na mahala pake ni Motoni. Na walio dhulumu hawatakuwa na wa kuwanusuru.” (Al-Mâida, 5:72)

Wito wa Tawhiyd: Je, Tunakuitia Nini?

Tunakuiteni kwenye Dini ya Mitume wote, na kwenye Dini pekee ya haki inayokubaliwa na Allah: Uislamu.

Tunakuiteni kwenye Tawhiydi safi, ambayo hapana anayeabudiwa ila Allah pekee, bila mshirika wala mpatanishi - mkaa kati -.

Tunakuiteni kwenye imani ya Ibrahim, amani ziwe juu yake, ambayo msingi wake ni kukataa na kukufuru miungu yote ya uwongo (Twaghuut), na juu ya kuweka kutakasa ibada kwa Allah tu, kuelekeza upendo, khofu, na matumaini kwake Yeye pekee.

Tunakuiteni kwenye msamaha wa Allah na Pepo za juu ambazo ni makazi ya amani na ya milele.

@HalisBayancukKiswahili